

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล .นางสาวศรีอุบล ศรีระบุตร

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ๘๔ บ้านสำโรง หมู่ที่ ๗ ตำบลคูเมือง อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร
โทรศัพท์ ๐๘๒-๑๕๖๒๗๖๕ .Facebook : Sriubon Srirabut Line ๐๘๒-๑๕๖๒๗๖๕ sriubon

เกิด พ.ศ. ๒๕๒๔ ปัจจุบันอายุ ๔๔ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา ปริญญาตรี

สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

คณะ/สาขาวิชา การบริหารธุรกิจ

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ รับจ้างอัดฟางก้อน รับจ้างไถนา รับจ้างเกี่ยวข้าว

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร .๕๓๐,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๘

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน๔.....แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

๒. การเลี้ยงกบเงินแสน

๓. การเลี้ยงไก่ไข่เพิ่มรายได้

๔. การเผาถ่านแบบไร้ควัน

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน.....๔.....ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

๒. การเลี้ยงกบเงินแสน

๓. การเลี้ยงไก่ไข่เพิ่มรายได้

๔. การเผาถ่านแบบไร้ควัน

● หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๔.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การผลิตข้าวอินทรีย์ ด้วยนวัตกรรมใหม่

๒. การเลี้ยงกบเงินแสน

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย
การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย
การเลี้ยงไก่ไข่ สร้างรายได้เสริม

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การเลี้ยงกบเงินแสน – ถ่ายทอดความรู้ตั้งแต่การเตรียมบ่อ การจัดการน้ำ อาหาร การป้องกันโรค และการตลาด โดยหลักสูตรนี้ วางแนวทางไว้ดังนี้

การเลี้ยงกบเงินแสน

๑. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรและผู้สนใจมีความรู้ในการเลี้ยงกบเชิงเศรษฐกิจ
๒. เพื่อสร้างรายได้เสริมและลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน
๓. เพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่า เช่น บ่อน้ำ ร่องสวน หรือพื้นที่ว่าง
๔. เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้สามารถเลี้ยงกบได้อย่างถูกวิธี มีคุณภาพ และปลอดภัยต่อผู้บริโภค
๕. เพื่อสร้างอาชีพทางเลือกให้กับเกษตรกร โดยใช้ต้นทุนต่ำ แต่ได้กำไรสูง

๒. เนื้อหา

๑. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกบ

- ชนิดพันธุ์กบที่นิยมเลี้ยง เช่น กบเลี้ยงลูกดก (พันธุ์ลูกผสมไทย – อเมริกันบูลฟร็อก)
- วงจรชีวิตของกบ
- พฤติกรรมและนิสัยการกิน

๒. การเตรียมบ่อเลี้ยง

- ประเภทของบ่อ (บ่อดิน บ่อปูน บ่อผ้าใบ)
- การจัดการระบบน้ำ การระบายน้ำ
- การทำที่หลบซ่อน (ท่อพีวีซี ก้อนอิฐ ฯลฯ)

๓. การอนุบาลลูกอ๊อดและลูกกบ

- การอนุบาลลูกอ๊อดจนเป็นกบวัยอ่อน
- การคัดขนาดเพื่อป้องกันการกินกันเอง

๔. การเลี้ยงกบโต

- อาหารที่ใช้เลี้ยง (อาหารเม็ดสำเร็จรูป เศษอาหาร แมลง)
- การให้อาหารที่เหมาะสมในแต่ละวัย
- การจัดการสุขภาพและการป้องกันโรค

๕. การตลาดและการสร้างรายได้

- ช่องทางการจำหน่าย (ตลาดสด ร้านอาหารแปรรูป เช่น กบแดดเดียว)
- การคำนวณต้นทุน-กำไร (ตัวอย่าง: ลงทุน ๑๐,๐๐๐ บาท อาจทำกำไรได้ ๓๐,๐๐๐-๕๐,๐๐๐ บาทต่อรอบการเลี้ยง)
- กรณีตัวอย่าง “กบเงินแสน” จากเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ

๓. รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

๑. การบรรยายและอภิปราย – ถ่ายทอดความรู้เชิงวิชาการเบื้องต้น
๒. การสาธิตภาคปฏิบัติ – เช่น การทำบ่อ การอนุบาลลูกอีตด การให้อาหาร
๓. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม – ให้ผู้เข้าร่วมได้ลงมือทำ ทดลองเลี้ยงจริง
๔. สื่อการเรียนรู้ – ใช้เอกสาร คู่มือ วิดีโอ ภาพประกอบ และอินโฟกราฟิก
๕. การถอดบทเรียนจากเกษตรกรต้นแบบ – เชิญเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จมาแบ่งปันประสบการณ์
๖. การเยี่ยมชมแหล่งเรียนรู้ – ศูนย์ฟาร์มกบตัวอย่าง “กบเงินแสน”

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

มีส่วนร่วมในเวทีประชุมของคณะกรรมการระดับจังหวัดและอำเภอ เพื่อวางแผนส่งเสริมการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่ตำบลคูเมือง โดยเกษตรกรต้นแบบ มีการรวมกลุ่มกันตั้งแปลงใหญ่มันสำปะหลัง ในตำบลจัดทำแปลงเรียนรู้ในตำบล สร้าง ศพก.เครือข่ายในตำบล

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

มีการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. โดยคณะกรรมการ ศพก. ศพก. เครือข่าย แปลงใหญ่ในพื้นที่ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ภาควิชาของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ มีดังนี้

๑. เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ (ผู้ประสานงานหลัก)
๒. คณะกรรมการ ศพก. และ เกษตรกรต้นแบบ
๓. เกษตรกรเครือข่าย ในพื้นที่
๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เช่น อบต./เทศบาล (ร่วมสนับสนุนงบประมาณหรือกิจกรรม)
๕. หน่วยงานบูรณาการ เช่น พัฒนาที่ดิน ประมง ปศุสัตว์ พัฒนาชุมชน อุตสาหกรรมจังหวัด ฯลฯ
๖. ภาควิชา/สหกรณ์/วิสาหกิจชุมชน (สนับสนุนด้านการตลาดหรือปัจจัยการผลิต)
๗. สถาบันการศึกษา/ปราชญ์ชาวบ้าน (ให้ความรู้/เทคโนโลยี)

แผนปฏิบัติการบูรณาการ ศพก.

ลำดับ	กิจกรรม/ โครงการ	เป้าหมาย/ วัตถุประสงค์	ผู้รับผิดชอบ หลัก	หน่วยงาน/ ผู้สนับสนุน	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
๑	อบรมการลด ต้นทุนการผลิต ข้าว	ถ่ายทอดความรู้ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และชีวภาพ	ศพก. + เกษตรกร ต้นแบบ	สำนักงาน เกษตรอำเภอ / พัฒนาที่ดิน	ม.ค. ๒๕๖๘	๑๕,๐๐๐	เกษตรกรเข้าร่วมไม่ น้อยกว่า ๕๐ ราย
๒	ส่งเสริมการ ปลูกพืชหลังนา (ถั่วเขียว/ ข้าวโพด)	เพิ่มรายได้เสริม ลดพื้นที่ว่างเปล่า	เกษตรกร เครือข่าย	สำนักงาน เกษตรอำเภอ / อบต.	ก.พ.-พ.ค. ๒๕๖๘	๓๐,๐๐๐	เกษตรกรเข้าร่วม ปลูกพืชหลังนา ๓๐ ราย

ลำดับ	กิจกรรม/ โครงการ	เป้าหมาย/ วัตถุประสงค์	ผู้รับผิดชอบ หลัก	หน่วยงาน/ ผู้สนับสนุน	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ (บาท)	ตัวชี้วัด ความสำเร็จ
๓	การเลี้ยงกบเงิน แสน	สร้างอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ ครัวเรือน	ศพก. + กลุ่ม เกษตรกรรุ่นใหม่ / อปท.	ปศุสัตว์ / ธกส. ๒๕๖๘	มี.ค.-ส.ค. ๒๕๖๘	๔๐,๐๐๐	เกษตรกรเข้าร่วม ๒๐ ราย มีรายได้ เพิ่มเฉลี่ย ๕,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน
๔	พัฒนาตลาด สินค้าเกษตร ปลอดภัย	เปิดตลาดนัดสี่ เขี้ยวในพื้นที่	คณะกรรมการ ศพก.	พัฒนาชุมชน / สหกรณ์ การเกษตร / เอกชน	ตลอดปี ๒๕๖๘	๒๕,๐๐๐	มีตลาดนัดเกษตร อย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง
๕	ติดตาม ประเมินผลการ ดำเนินงาน	ตรวจสอบ ความก้าวหน้า และปัญหา	คณะกรรมการ ศพก.	สำนักงาน เกษตรอำเภอ	ทุกไตรมาส	-	รายงานผลการ ดำเนินงานครบทุก กิจกรรม

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มา
ปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร้งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำ
การเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

การได้นำเครื่องจักรกลเกษตร การใช้นวัตกรรมใหม่ เทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ทดแทนในการผลิตหรือ
การเกษตรแบบเดิม ๆ มีความรวดเร็ว ง่ายขึ้น สะดวกขึ้น สามารถเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนได้ สิ่งนี้เป็นแรงบันดาล
ใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำ
เทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ปัญหาที่พบในการทำการเกษตร คือ แรงงาน หายาก แพง ค่า ไม่ทันเวลา ทำให้จำเป็นต้องนำ
เทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้แปลงเกษตร เพื่อลดต้นทุนในการจ้างแรงงาน ในระยะยาว ทำงานได้ปริมาณมากขึ้น
กว่าเดิม และใช้เวลาน้อยกว่าเดิม

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ ในแปลง
เรียนรู้ ฐานเรียนรู้

การนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีมาใช้ในแปลงเกษตร ทำให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ง่ายขึ้น และเป็น
การลดต้นทุนการผลิต เช่น การผลิตอาหารไก่ไข่ โดยการนำเครื่องอัดเม็ด มาผลิตอาหารไก่ไข่ อาหารกบ
วัตถุดิบอยู่ในสวน และยังสามารถอัดมูลไก่ ทำเป็นปุ๋ยอัดเม็ด ใส่ในนาข้าวได้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ใน
กิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการ
ระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไร
บ้าง)

การทำนาข้าว

มีการใช้รถแทรกเตอร์ในการไถเตรียมดิน โดยการไถกลบตอซังข้าว มีการอัดฟางก้อน เอาไว้เป็นอาหารสัตว์ในฤดูแล้ง ลดการเผาในพื้นที่การเกษตรได้ PM ๒.๕ ในอากาศก็จะลดลง ทำให้ดินมีจุลินทรีย์มากขึ้น มีปุ๋ยในดิน สามารถลดต้นทุนได้

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

การทำนาข้าว

๑. การไถกลบตอซังข้าวด้วยรถแทรกเตอร์ ทำให้ไถได้ง่าย รวดเร็ว ยิ่งเก็บฟางหรืออัดฟางแล้ว ยิ่งทำให้ไถง่ายขึ้น
๒. การใช้เครื่องหยอดข้าว ต้นข้าวจะเกิดเป็นแถว อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์น้อยกว่าการทำนาหว่าน กำจัดวัชพืชได้ง่าย ตัดพันธุ์ปนได้ง่าย เป็นการลดต้นทุนในการผลิต
๓. การใช้เครื่องกำจัดวัชพืช หรือเครื่องตัดหญ้าในร่องข้าว สามารถกำจัดวัชพืชในนาข้าวได้ง่ายและรวดเร็ว

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

๑. การตรวจวิเคราะห์ดินนา ดินไร่ โดยการนำตัวอย่างดินไปตรวจและวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน ผ่านเครื่องมือตรวจวิเคราะห์ดิน ของ ม.เกษตรศาสตร์ หรือ พัฒนาที่ดิน
๒. นำผลการวิเคราะห์มาคำนวณหาสูตรที่เหมาะสมกับดินนา ดินไร่ ในบริเวณนั้นๆ
๓. การใช้ท่อนพันธุ์มันสำปะหลังที่มีความต้านโรค และสภาพภูมิอากาศ มาปลูกในแปลง

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ...ข้าว..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑.....ไร่

๑.๒) ...ไม้ผล.... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒.....งาน

๑.๓)ไม้เศรษฐกิจ พื้นที่ปลูกจำนวน..... ๒.....งาน

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)กบ..... จำนวน.....๑๒,๐๐๐.....ตัว

๒.๒)ปลานิล..... จำนวน.....๑,๐๐๐.....ตัว

๒.๓)ปลาตะเพียน.. จำนวน.....๔,๐๐๐.....ตัว

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)วัว..... จำนวน.....๒.....(ตัว)

๓.๒)หมู..... จำนวน.....๓๐..... (ตัว)

๓.๓)เป็ด ไก่.... จำนวน.....๒๐๐ (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)หน่อไม้ดอง..... จำนวน.....๕๐.....(กระบุง)

๔.๒)ผลไม้ดอง (มะม่วงดอง..... จำนวน.....๒๐๐.....(กิโลกรัม)

๔.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....เกษตรผสมผสาน.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

- ๑.๑)ปุ๋ยเคมี และอินทรีย์..... เป็นเงิน..... ๑,๕๐๐..... บาท/ปี
๑.๒)อาหารไก่ไข่..... เป็นเงิน.....๑๐,๑๐๐..... บาท/ปี
๑.๓)อาหารหมู..... เป็นเงิน..... ๖,๐๐๐..... บาท/ปี
๑.๔)อาหารปลา กบ..... เป็นเงิน.....๗๐,๐๐๐..... บาท/ปี
๑.๕)อาหารเป็ด ไก่..... เป็นเงิน..... ๖,๕๐๐..... บาท/ปี

รวมต้นทุนการผลิต๙๔,๑๐๐.....บาท/ปี

รายได้๑๖๙,๓๐๐.....บาท/ปี

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ขายไข่ไก่.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....๑๒๐.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....กบ ปลา.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๑,๕๐๐.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ไก่ เป็ด.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ ๑,๐๐๐ บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....หมู กบ ปลา วัว.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๔๐,๐๐๐...บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑. ผลผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ

๒. บริโภคอาหารปลอดภัย

๓. มีรายได้เพิ่มมากขึ้น

๔. เกษตรกรในชุมชนหรือบุคคลที่สนใจสามารถมาเรียนรู้ ได้

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑. ลดการเผาไหม้ ช่วยลดฝุ่น PM ๒.๕ ในอากาศ

๒. เศษไม้ใบหญ้า ในสวนนำมาทำปุ๋ยหมัก เพื่อผลิตปุ๋ยใช้เอง

๓. ต้นไม้เศรษฐกิจในแปลง ช่วยฟอกอากาศ เป็นร่มเงา ช่วยลดโลกร้อนได้

๔. การอนุรักษ์พันธุ์พืช สัตว์ ช่วยให้แหล่งอาหารในชุมชนได้ ปลอดภัยต่อผู้บริโภค

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

การปลูกพืชช่วยให้เรามีสภาพแวดล้อมที่ดี มีความมั่นคงด้านอาหารและทรัพยากร และมีคุณภาพชีวิตที่ดี

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

๑. มีข้อมูลพื้นที่การเกษตรของพืชปลูก และเหมาะสม
๒. ปริมาณการผลิตพืชแต่ละปี
๓. สภาพพื้นที่แต่ละหมู่บ้าน
๔. แหล่งน้ำในชุมชน

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

๑. เป็นศูนย์ฝึกอบรมให้เกษตรกรพักชำระหนี้ของ ธกส.
๒. เป็น YSF ต้นแบบของตำบลและอำเภอ
๓. เป็นวิทยากรในการถ่ายทอดให้กับบุคคลที่สนใจ

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

การบริการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการทำเกษตร เช่นการกำจัดวัชพืชแปลงข้าว และมันสำปะหลัง การผลิตข้าวอินทรีย์

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

บริการข้อมูลด้านการเกษตร การใช้เครื่องมือทางการเกษตร ประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่ได้รับมาจากหน่วยงานราชการต่างๆ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

๑. เผยแพร่องค์ความรู้แก่เกษตรกรที่สนใจ ผ่านช่องทาง ออนไลน์
๒. นำความรู้และเทคนิคการเกษตรที่ได้พัฒนาและทดลองแล้วไปถ่ายทอดให้เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
๓. เทคโนโลยีสามารถยกระดับกระบวนการทำงานให้ง่าย สะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ ช่วยหน่วยงานราชการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน โดยการทำงานร่วมกัน แสดงความคิดเห็น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ให้ความร่วมมือในการร่วมประชุมวางแผนงานด้านการเกษตร ให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑. ด้านการบริหารจัดการ

- กำหนดทิศทางและแนวทางการพัฒนาของศูนย์ให้สอดคล้องกับนโยบายและความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่
- เป็นผู้ควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์

๓. นางสาวพิมพ์ประไพ ภาชู นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

๔. นางสาวมลฤดี แสงใส นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
๕. คณะกรรมการเครือข่าย ศพก.อำเภอมหาชนะชัย

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียน มีดังนี้

๑. เตรียมการ
๒. เก็บข้อมูล
๓. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล
๔. สรุปผลและจัดทำรายงาน
๕. เผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้

๑. ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก
๒. แบบสอบถาม/แบบฟอร์มบันทึก

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

๑. เกษตรกรบางรายยัง **ขาดความเข้าใจเรื่อง “การถอดบทเรียน”** มองว่าเป็นการซักถามมากกว่าการแลกเปลี่ยน

๒. งบประมาณและบุคลากรสนับสนุนมีจำกัด การบูรณาการระหว่างหน่วยงานยังไม่ต่อเนื่อง ขาดการติดตาม

ข้อเสนอแนะ

ควรบรรจุการถอดบทเรียนไว้ในแผนงานประจำปีของ ศพก. ประสานงานกับหลายหน่วยงาน ให้เข้ามาสนับสนุนทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ และบุคลากร นำผลถอดบทเรียนมาเผยแพร่ต่อ เช่น ผ่าน เอกสาร อินโฟกราฟิก คลิปวิดีโอ หรือเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

ทำเนียบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก

อำเภอ มหาชนะชัย จังหวัด ยโสธร

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอ มหาชนะชัย จังหวัดยโสธร (สวนลุงวี)

พื้นที่เป้าหมาย : ๖๐๐ ไร่ ภายในตำบลคูเมือง อำเภอ มหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

เกษตรกรเป้าหมาย : ๒๐๐ ราย

สินค้าหลัก : ไร่ นา สวนผสม/เกษตรผสมผสาน

สถานที่ตั้งศูนย์ : บ้านสำโรง หมู่ที่ 7 ตำบลคูเมือง อำเภอ มหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

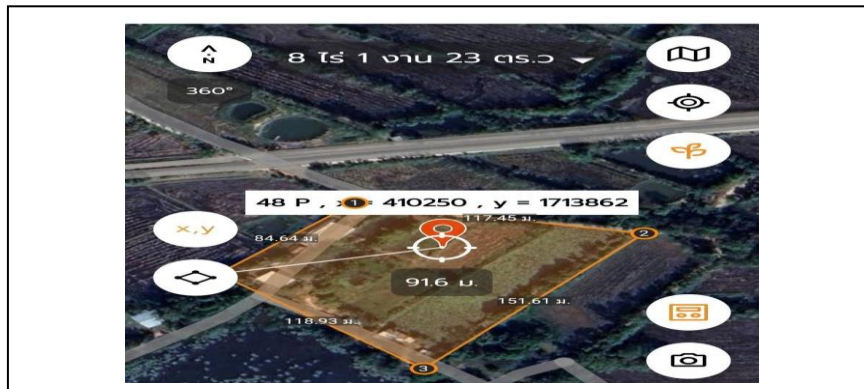
พิกัด : Latitude =...15.500521 Longitude =...104.163224

X = 410250

Y = 1713862

Zone : 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นางสาวศรีอุบล ศรีระบุตร. อายุ ...44.. ปี (ณ วันที่ให้ข้อมูล)

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 84 หมู่ที่ 7 ตำบลคูเมือง อำเภอ มหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

เบอร์โทรศัพท์: 082-1562765

สถานการณ์ของพื้นที่ : ตำบลคูเมือง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปลูกพืชไร่ได้แก่ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ไม้ผล และยางพารา แต่การปลูกพืชเชิงเดี่ยวทำให้เกษตรกรประสบกับปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืช การใส่สารเคมีเพื่อการผลิตน้อย ความอุดมสมบูรณ์ดินต่ำ มีการระบาดของโรคและแมลงน้อย

แนวทางการพัฒนา : การจัดสรรพื้นที่เพาะปลูกให้มีพืชหลากหลายชนิด สามารถสร้างรายได้ตลอดปี เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตตั้งแต่กระบวนการปลูก แปรรูป ช่องทางการทำการตลาด

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ 1. การเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง 2. การเลี้ยงกบ 3. การเลี้ยงไก่ไข่ 4. การเผาถ่านแบบไร้ควัน

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ การเกษตรแบบผสมผสาน เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรในชุมชน และให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรในพื้นที่ได้ โดยได้เรียนรู้จากของจริงและสามารถนำไปปฏิบัติได้ มีหลักสูตรการเรียนรู้ ฐานการเรียนรู้ และการบริการข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรที่เหมาะสมกับพื้นที่

หลักสูตรการเรียนรู้ : 1. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

2. การเลี้ยงกบเงินแสน

3. การเลี้ยงไก่ไข่เพิ่มรายได้

4. การเผาถ่านแบบไร้ควัน

ฐานเรียนรู้

1. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

2. การเลี้ยงกบเงินแสน

3. การเลี้ยงไก่ไข่เพิ่มรายได้

4. การเผ่าถ่านแบบไร้ควัน

แปลงเรียนรู้ : แปลงผลิตข้าวอินทรีย์

การขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรตามแผนงาน ศพก. มีการจัดประชุมคณะกรรมการเครือข่าย ศพก. และ
แปลงใหญ่ ระดับอำเภอ เพื่อวางแผนการพัฒนางานด้านการเกษตรของอำเภอมาหะชัย

การประชุมร่วมผู้นำในชุมชนเพื่อวางแผนในการพัฒนาตำบล พร้อมทั้งการถ่ายทอดความรู้ให้กับชุมชน

การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการทำเกษตร เพื่อเป็นการลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต เกิดความรวดเร็ว สะดวก ลดปัญหาการขาดแคลนแรงงาน

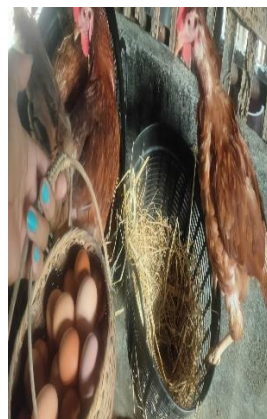
การเจอะน้ำบาดาลมาใช้ และการใช้เครื่องทุ่นแรงในการทำนาข้าว

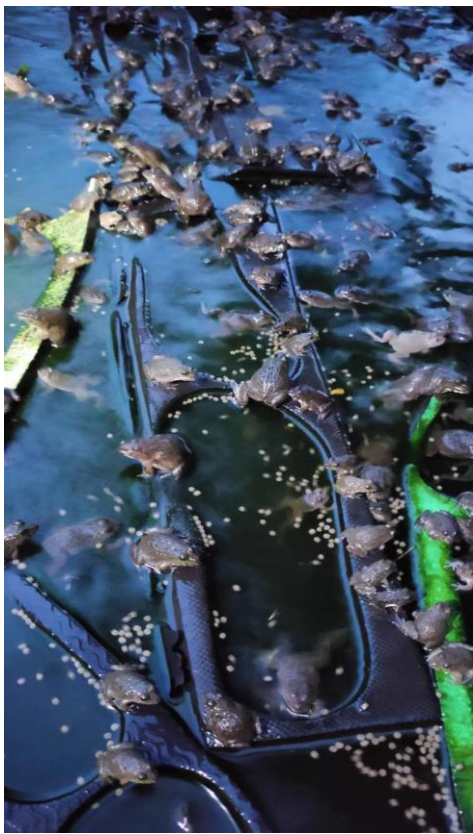
การใช้เครื่องกำจัดวัชพืชในแปลงข้าวนาหยอด การปลูกข้าวด้วยเครื่องหยอดข้าว

การเก็บเกี่ยวข้าวด้วยเครื่องเกี่ยวนวดข้าว และมีการอัดฟางก้อนไว้เป็นอาหารสัตว์ต่อไป

มีการเลี้ยงไก่ไข่เพื่อสร้างรายได้เสริม

การเลี้ยงกบเงินแสน